

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3

Leadership Characteristic Development Model of Chief Police Station Officers under Provincial Region 3

มงคล สงวนศักดิ์^{1,*} และ ประหยัด ภูมิโคกรักษ์²
Mongkhon Sanguansak^{1,} and Prayad Bhoomkhokrak²*

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the leadership characteristics of heads of police stations under Provincial Police Bureau Region Three, 2) create a model for the development of the leadership characteristics of heads of police stations and 3) assess the appropriateness and the possibility of the model for the development of the leadership characteristics of the police station heads under Provincial Police Bureau Region Three as well as its implementation guidelines and present the model. The research consisted of 5 steps: 1) studying the leadership characteristics of police station heads who had passed, with distinction, the assessment under the "Police Station for People" Developmental Project, 2) synthesizing and selecting the appropriate topics which required developing and synthesizing the leadership characteristics of heads of police stations, 3) creating a model for the development of the leadership characteristics of the police stationheads, 4) assessing the appropriateness and the possibility of the actual implementation of the model for the development of the leadership characteristics of police stationheads and 5) concluding and disseminating the model for the leadership characteristic development through the publication of the handbook for the leadership characteristic development of police stationheads. Research tools were a questionnaire, an assessment form and an interview form on the appropriateness and the possibility of the model implementation. 228 police station heads under Provincial Police Bureau Region Three were research samples, deriving purposively. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis.

¹นักศึกษานิพนธ์เอก สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000
Ph.D. Student in Leadership in Educational Administration Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000
Faculty of Humanities and Social Sciences. Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

*Corresponding author, e-mail: mongkhon_1234@hotmail.com

Research findings showed that 1) 62 leadership characteristics of heads of police stations under Provincial Police Bureau Region Three passed with distinction, the assessment under the "Police Station for People" developmental project in 2012 were divided into 5 aspects by namely, personality, virtue and discipline enhancement, justice facilitation, service for people and technology, 2) the model for the leadership characteristic development of heads of police stations consisted of 4 parts; 2.1) concepts and regulatory principles of the model, 2.2) the general objectives, 2.3) five developmental steps of the leadership characteristics of police station heads: preparation, assessment prior to the development, assessment after the development and the re-development and 2.4) the implementation guidelines of the model, 3) the assessment through the interviews with expert-level qualified people generally agreed on the appropriateness and the possibility of the implementation of the model for the development of the leadership characteristics of police station heads under Provincial Police Bureau Region Three.

Keywords: Development Model, Leadership Characteristic, Chief Police Station

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ 3) ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 และแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และนำเสนอรูปแบบการวิจัยประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ ที่ผ่านการประเมินระดับดีเด่น ตามโครงการการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน 2) การสังเคราะห์และเลือกประเด็นที่เหมาะสม ที่ควรพัฒนา และสังเคราะห์คุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ 3) การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ 4) การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ 5) การสรุปและนำรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำไปใช้จัดทำเป็นคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ หัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 จำนวน 228 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจสังกัด กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ที่ผ่านการประเมินตามโครงการการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ปี พ.ศ.2555 ประกอบด้วย 62 คุณลักษณะ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและการเสริมสร้างวินัย ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี 2) รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) แนวคิด หลักการกำกับรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ทั่วไป 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้น คือ 3.1) ขั้นการเตรียมการ 3.2) ขั้นการประเมินก่อนการพัฒนา 3.3) ขั้นการพัฒนา 3.4) ขั้นการประเมินหลังการพัฒนา และ 3.5) ขั้นการพัฒนาซ้ำ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และ 3) ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับเชี่ยวชาญ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับเชี่ยวชาญมีความเห็นว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนา คุณลักษณะผู้นำ หัวหน้าสถานีตำรวจ

บทนำ

การตำรวจเป็นกิจการที่สำคัญต่อสังคมและประชาชน เพราะตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่มีอำนาจและหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในสังคมประชาธิปไตย และหลักการรักษาความสงบเรียบร้อย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดกรอบแนวคิด ตลอดจนการมีคุณลักษณะผู้นำที่เด่นชัดปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ และอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี และสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ตามกรอบแนวทางตามระเบียบข้อบังคับ ภายใต้แนวปฏิบัติงานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2547 : 7)

คุณลักษณะผู้นำมีความสำคัญต่อหัวหน้าสถานีตำรวจมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจประจำสถานีในแต่ละพื้นที่ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของงานตำรวจ ที่จะเสริมสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาจากประชาชนที่มีต่อตำรวจได้เป็นอย่างดี หากตำรวจสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนได้มากเท่าไร สังคมย่อมยอมรับตำรวจมากขึ้น ความพึงพอใจต่อประชาชนและต้นทุนทางสังคมของอาชีพตำรวจย่อมจะต้องสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์.

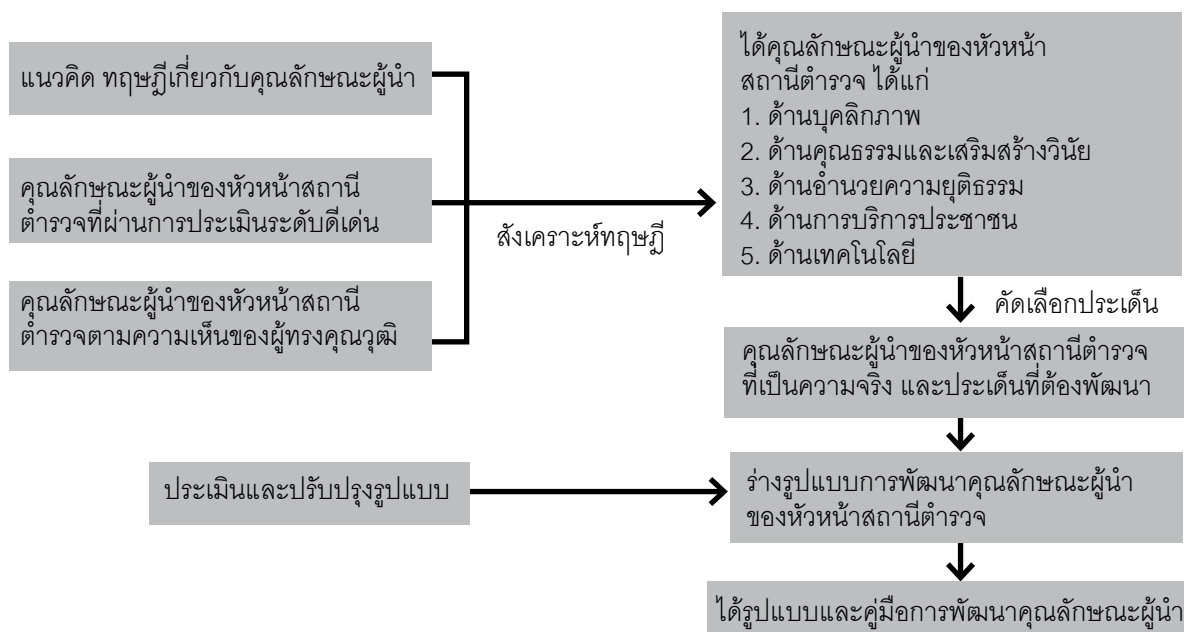
2550 : 46) จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยศึกษาและสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

การวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การได้มาซึ่งรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญของผู้นำตามแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำและการบริหารสถานีตำรวจในเรื่องคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและการเสริมสร้างวินัย ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ด้านการบริการประชาชน และด้านการเป็นผู้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ ที่ผ่านการประเมินระดับดีเด่น ตามโครงการการพัฒนาสถานีดารวจเพื่อประชาชนสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจที่ผ่านการประเมินระดับดีเด่นสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าสถานีดารวจภูธร ใน 8 จังหวัดสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

1.2 ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจทั่วไป

1.2.1 ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 228 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เฉพาะสถานีดารวจที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามโครงการการพัฒนาสถานีดารวจเพื่อประชาชน ระดับดีเด่นเท่านั้น

1.2.3 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและการเสริมสร้างวินัย ด้านอำนวยความสะดวกด้านบริการประชาชนด้านเทคโนโลยี

1.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยมีการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่น สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละข้อ อยู่ระหว่าง 0.70-0.90 และในแต่ละด้านดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ .5496 ด้านคุณธรรมและการเสริมสร้างวินัย .6588 ด้านการอำนวยความสะดวกด้านบริการประชาชน .9038 ด้านเทคโนโลยี .7089 ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาโดยรวม เท่ากับ .96 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น จำนวน 228 ฉบับ

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดเพื่อจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 2 การจัดกระทำกับข้อมูล ขั้นที่ 3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

2. ขั้นตอนการสังเคราะห์เลือกประเด็นที่เหมาะสมที่ควรพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 โดยการสังเคราะห์และเลือกประเด็นที่เหมาะสมร่วมกับกรรมการที่ปรึกษาแล้วนำมาพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ คือ การสังเคราะห์ข้อเสนอนี้มาจากผู้ตอบแบบสอบถาม และเลือกประเด็นที่เหมาะสมที่ควรพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ

3. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ดำเนินการกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของรูปแบบ โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎีงานวิจัย แล้วนำหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ 1) หลักการสร้างรูปแบบ 2) แนวคิดเชิงระบบ และ 3) หลักการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของรูปแบบ เบื้องต้น 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมการพัฒนา ขั้นที่ 2 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 3 การพัฒนา ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา ขั้นที่ 5 การพัฒนาซ้ำ

4. ขั้นตอนการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ ด้วยดุลยพินิจส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิในระดับเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการยืนยันรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับเชี่ยวชาญ ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 8 ท่าน

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารทฤษฎีแนวคิดคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 ได้ผลการวิจัยโดยสรุป ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 7 เรื่อง ด้านคุณธรรมและเสริมสร้างวินัย จำนวน 6 เรื่อง ด้านอำนาจความยุติธรรม จำนวน 5 เรื่อง ด้านบริการประชาชน จำนวน 6 เรื่อง ด้านเทคโนโลยี จำนวน 4 เรื่อง

2. การสังเคราะห์และเลือกประเด็นคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัด กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามโครงการการพัฒนาสถานีดำรวจเพื่อประชาชน ในด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและเสริมสร้างวินัย ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเด่นในประเด็นที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาหัวหน้าสถานีดำรวจ

3. การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 มีผลการวิจัยโดยสรุปว่า รูปแบบการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเตรียมการก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 3 การพัฒนา ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และขั้นที่ 5 การพัฒนาซ้ำ

4. การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญ และผู้ที่เคยเป็นหัวหน้าสถานีดำรวจและอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

อภิปรายผล

ผลการวิจัย การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ดังนี้

การวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ ตามโครงการการพัฒนาสถานีดำรวจเพื่อประชาชน มี 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและเสริมสร้างวินัย ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี ซึ่งคุณลักษณะผู้นำดังกล่าวเป็นสิ่งที่จะช่วยทำให้หัวหน้าสถานีดำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิด Daft (1999 : 334) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำที่ดีที่สุดนั้น ซึ่งได้แก่ การมีความสามารถพิเศษ ให้ความสนใจเอาใจใส่ การกระตือรือร้น ขาดความกลัว และยอมรับผู้อื่น ซึ่งผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 ได้นำเสนอการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจไว้ 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานีดำรวจให้ความสำคัญกับคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพ ในระดับมากที่สุดทั้ง 15 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ กวี วงศ์พุ่ม (2550 : 45) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้นำในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงบุคลิกภาพของตน 2) ด้านคุณธรรมและเสริมสร้างวินัย ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานีดำรวจให้ความสำคัญกับคุณลักษณะผู้นำด้านคุณธรรมและเสริมสร้างวินัย ในระดับมากที่สุด ทั้ง 13 ข้อ สอดคล้องกับ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2552 : 83-84) ได้กล่าวว่า หัวหน้าหรือผู้นำหรือผู้บริหาร ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในองค์กรในสถานภาพผู้นำหรือหัวหน้าจะประสบความสำเร็จได้โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ ความรู้ความสามารถในด้านหลายด้าน การมีความชำนาญที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณธรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้การช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายพยาน และเหยื่ออาชญากรรม การปรับปรุงระบบการควบคุมสั่งการ ให้เป็นไปตาม กฎ และระเบียบของทางราชการ การนำวิทยาการตำรวจและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการสืบสวนและสอบสวน สอดคล้องกับ 3) ด้านการอำนาจความยุติธรรม ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานีดำรวจให้ความสำคัญกับคุณลักษณะผู้นำด้านการอำนาจความ

ยุทธธรรม ในระดับมากที่สุด ทั้ง 10 ข้อ สอดคล้องกับ จุมพล
หนิมพานิช (2547 : 102-104) กล่าวว่า ในองค์กรจำเป็นต้อง
ใช้หลักการใช้อำนาจ หรือหลักการใช้อำนาจเพื่อที่ใช้อำนาจ
ใดๆ หัวหน้าหรือผู้นำจำเป็นที่จะต้องรู้เกณฑ์การใช้อำนาจ
หรือพฤติกรรมการใช้อำนาจให้เป็นไปตามเกณฑ์เกิดความ
ชอบธรรม และเกณฑ์ที่เน้นความยุติธรรม ที่จะแพร่กระจาย
อย่างทั่วถึงทุกคน 4) ด้านการบริการประชาชน ผลการวิจัย
พบว่า หัวหน้าสถานีดารวจให้ความสำคัญกับคุณลักษณะ
ผู้นำด้านการบริการประชาชน ในระดับมากที่สุดทั้ง 15 ข้อ
สอดคล้องกับ กวี วงศ์พูน (2550 : 36-37) ได้กล่าวว่
การบริการประชาชน หัวหน้าหรือผู้นำมีส่วนที่สำคัญเป็น
อย่างยิ่ง ในการบริหารงานงานขององค์กรหรือหน่วยงาน
ใดๆ ก็ตาม การบริการเป็นสิ่งที่สำคัญประชาชนที่รับบริการ
จะเกิดความพึงพอใจหรือไม่อยู่ที่หัวหน้าหรือผู้นำ 5) ด้าน
เทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานีดารวจให้ความสำคัญกับ
คุณลักษณะผู้นำด้านเทคโนโลยี ในระดับมากที่สุดทั้ง 9 ข้อ
สอดคล้องกับแนวคิดของพลพฐ ปิยวรรณ (2552 : 1) การบริหาร
จัดการองค์กร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเทคโนโลยีมาใช้
ซึ่งจะต้องควบคู่ไปกับระบบสารสนเทศที่จำเป็นและเป็นที่
ต้องการขององค์กร

ผลการสร้างรูปแบบและการประเมินรูปแบบการพัฒนา
คุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกอง
บัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3 โครงสร้างองค์ประกอบของ
รูปแบบ โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี งาน
วิจัย แล้วนำหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ 1) หลักการสร้าง
รูปแบบ 2) แนวคิดเชิงระบบ และ 3) หลักการเรียนรู้
มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของ
รูปแบบการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมการพัฒนา
ขั้นที่ 2 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 3 การพัฒนา
ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา ขั้นที่ 5 การพัฒนาซ้ำ
ซึ่งมาความสอดคล้องกับแนวคิดของ ประสิทธิ์ เขียวศรี
(2544 : 302) ได้นำเสนอแบบจำลองการพัฒนาคุณลักษณะ
ผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน แบบจำลองประกอบด้วย
องค์ประกอบ 8 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธี
การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำ 4) การดำเนินการพัฒนา
5) การประเมินผลหลังการพัฒนา 6) การปฏิบัติงานจริงและ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 7) การนำเสนอผลการวิจัย 8) การ
ประเมินผลและการติดตามผล

ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับเชี่ยวชาญ
8 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับเชี่ยวชาญ
มีความเห็นว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของ
หัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร
ภาค 3 ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในการนำไปใช้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สุธรรม
ธรรมทัศนานนท์ (2549 : 201) ที่เสนอรูปแบบการพัฒนา
ผู้บริหารสู่ผลลัพธ์การพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย 4 ส่วน
คือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารการ
ศึกษาที่ต้องพัฒนา ส่วนที่ 2 แนวคิด หลักการและ
วัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ
ส่วนที่ 4 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และเงื่อนไขความสำเร็จ
และตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของ
หัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค
3 หน่วยงาน องค์กรที่มีหน้าที่พัฒนาหัวหน้าสถานีดารวจ
อาจนำไปประยุกต์ใช้โดยการกำหนดเวลาให้หัวหน้าสถานีดารวจ
ได้ศึกษาจากคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำก่อน
จากนั้นจึงจัดกิจกรรมเสริมให้ตามข้อเสนอแนะไว้ในคู่มือการ
พัฒนาคุณลักษณะผู้นำ

1.2 การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้า
สถานีดารวจตามรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของ
หัวหน้าสถานีดารวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค
3 ซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้รับการพัฒนาศึกษา รูปแบบการพัฒนา
คุณลักษณะผู้นำจากคู่มือการพัฒนาด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะ
ผู้นำของหัวหน้าสถานีดารวจ มากำหนดเป็นเนื้อหาสาระใน
การพัฒนา และยังมีประเด็นคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้า
สถานีดารวจอีกส่วนหนึ่งที่ควรนำมาทำการวิจัย และพัฒนา
เพิ่ม

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลของรูปแบบและการพัฒนาคู่มือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นในการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 3

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการผลิตสื่อ สื่อออนไลน์และการสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ

2.4 ควรมีการประยุกต์การวิจัย รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีดำรวจ สังกัดหัวหน้าสถานีดำรวจสังกัดภาคอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กวี วงศ์พัฒน์. (2550). **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บี เค อินเตอร์พริ้นท์.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2550). "ปฏิรูปตำรวจโปรดฟังกอีกครั้งหนึ่ง." ใน **เอกสารชุดความรู้เพื่อพัฒนาระบบงานตำรวจ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ.
- จุมพล หินพานิช. (2547). **ผู้นำอำนาจและการเมืองในองค์กร**. โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งตำรวจมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราข. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : ทริปเพิลกรุ๊ป.

ประสิทธิ์ เขียวศรี. (2544). **การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พลพญ ปิยวรรณ. (2554). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.

รุ่งเรือง สุชาภิรมณ์. (2544). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกำหนดนโยบายการศึกษา ในการปฏิบัติกรณีศึกษานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน**.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2549). **การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาประเทศ**. วิทยานิพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2547). **พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.

Daft, R. I. (1999). **Management**. 3rd ed. Fort Worth : The Dryden.